

Ringmärkningen vid Tåkern 2009

Lars Gezelius

Märksumman blev något bättre än föregående år och 2009 blev nån typ av "medelmåttigt" märkår, dock kryddat med nya märkarter som ringtrast och knipa samt årsrekord för kricka, skrântärna och vassångare. Det blev också rekord i boungemärkning. Projektet med fångst av dvärgbeckasin vid Glånäs fortsatte för femte året och under våren provades lite nätfångst i buskarna vid Stora Lund vid Vättern (ringtrasten). Tåkernmärkta fåglar rapporterades från bl.a Tjeckien och vi kontrollerade fåglar från Spanien, Italien och Slovenien.

Under året märktes 2833 fåglar av 64 arter, vilket är något högre än 2008 och 2007 års siffror. Totalt har nu nästan 93000 fåglar av 155 arter märkts i fältstationens regi sedan starten 1964 (se fig 2). Knipa och ringtrast blev nya märkarter för stationen och det blev årsrekord för kricka, skrântärna och vassångare. Bland ovanliga märkarter kan nämnas dvärgbeckasin, hornuggla, kungsfågel och tofsmes. 659 fåglar märktes av Göran Bergengren vid Slästorp, Boxholms kommun, bl.a. ugglorna, hackspettarna samt många mesar, finkar, siskor och sparvar.

Märkning av boungar

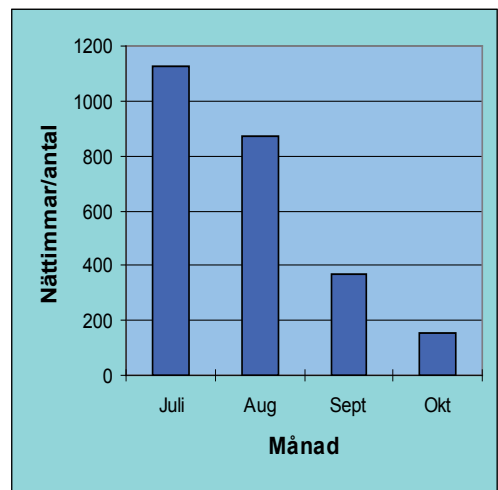
Under året märktes 1026 boungar av 19 arter, vilket är det högsta antalet på flera år (någonsin?) och jämförbart med de senaste fem årens antal kring 1000. Arbetet koncentrerades som vanligt på måsar och holkhäckande arter. Skrattnås och fisktärna märktes i stor omfattning. Bland ovanligheter detta år var 83 märkta skrântärnor i Gryts skärgård. Antalet märkta boungar i holkar blev 539, vilket är ett förhållandevis högt antal. Flest blev det som vanligt av svartvit flugsnappare med 236 ungar märkta.

Höstmärkning

Fångstinsatsen vid Renstad kanal 28 juni till

31 oktober resulterade i 2515 nättimmar varav 2493 föll inom ramen för den standardiserade vassmärkningen. Antalet nättimmar (standard) var i juli 1125, i augusti 870, i september 366 och i oktober 154.

Vad gäller trender, i form av antalet fåglar märkta per 100 nättimmar, kan vi konstatera att det blev låga antal för de typiska vassarerna. För rörsångaren noterades en liten uppgång efter

Figur 1. Antal nättimmar vid den standardiserade fångsten vid Renstad kanal 2009.

FOTO: LARS GEZELIUS

Under våren kunde två rödbeneungar ringmärkas vid Väversunda. Nr. 14 och 15 i statistiken.

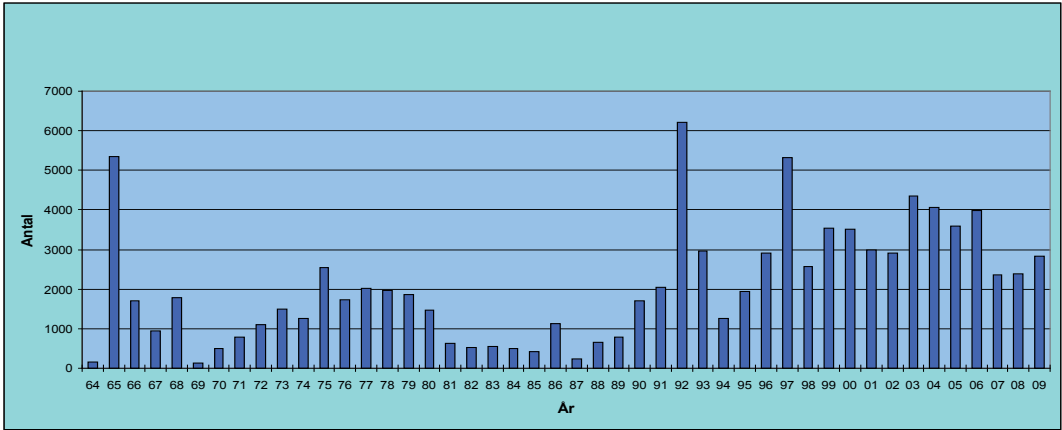
de svåra åren 2007 och 2008 (se figur 3). Även sävsångaren fångades i låga antal, åtta per 100 nättimmar, vilket är under medeltalet på 13. Sävsparven hade däremot en något mer normal säsong med tre fångade per 100 nättimmar mot medeltal kring fem. Under hösten ringmärktes fem dvärgbeckasiner vid Glänås under perioden 6 - 30 oktober.

Återfynd och kontroller

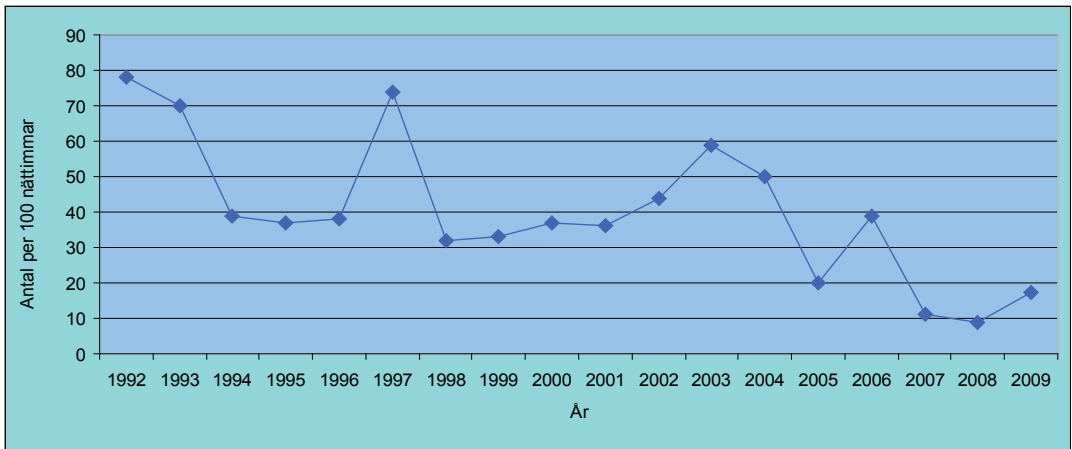
Hittills har 22 återfynd/kontroller rapporterats under året. En skrântärna kontrollerades i Holland. Fyra rörsångare kontrollerades i Belgien. En rörsångare märkt i Spanien, Tarragona 2007 och en sävsångare märkt i Slovenien 2005 kontrollerades vid Renstad kanal. En sävsparv märkt i Italien 2009 kontrollerades. En gräshoppångare kontrollerades på Nidingen och en sävsångare i Tjeckien. Två skäggmesar (ett par) fångades 6 december i

Farhult, Skåne, av den gamle Tåkernräven Henrik Ehrenberg. Fåglarna var märkta i Tåkern 87 dagar tidigare (10 september).

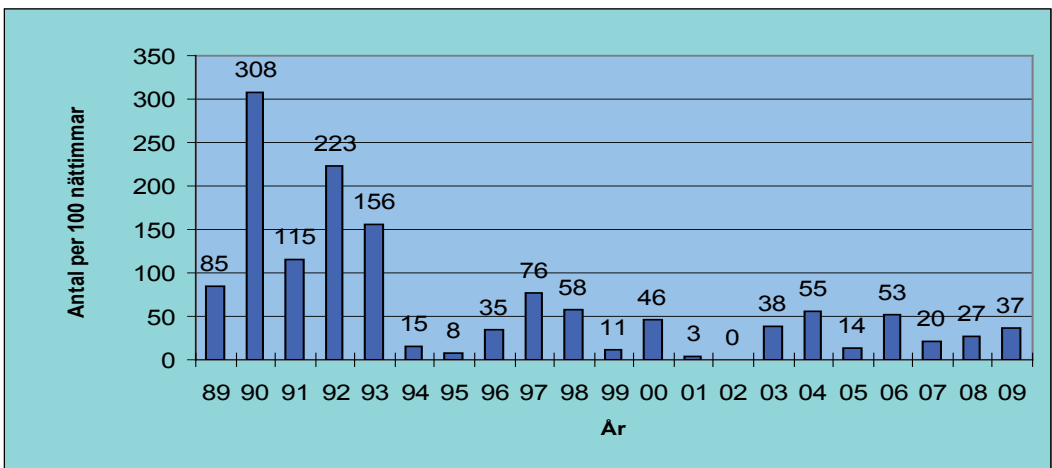
Isammanställningen nedan presenteras årets återfynd utanför Tåkern och kontroller av ej Tåkernmärkta fåglar. På första raden anges märkplats och på andra raden anges kontroll- eller återfyndsplats. Efter märk- eller kontrollplats anges avstånd mellan platserna, förfluten tid mellan tillfällena, samt riktning i grader (se figur intill). Om inget annat sägs har fåglarna kontrollerats av ringmärkare och släppts.

Figur 2 Antal ringmärkta fåglar vid Tåkerns fältstation 1964-2009.

Figur 3 Antal ringmärkta rörsångare per 100 nättimmar 1992-2009.

Figur 4. Antalet fångade skäggesar per 100 nättimmar under september-oktober 1989-2009.

Tabell 1. Antalet ringmärkta fåglar 2009. Inom parentes anges hur många som var boungar.

Kricka <i>Anas crecca</i>	6	Härmsångare <i>Hippolais icterina</i>	2
Knipa <i>Bucephala clangula</i>	1	Ärtsångare <i>Sylvia curruca</i>	1
Tofsvipa <i>Vanellus vanellus</i>	11 (11)	Törnsångare <i>Sylvia communis</i>	8
Dvärgbeckasin <i>Lymnocyptes minima</i>	5	Trädgårdssångare <i>Sylvia borin</i>	3
Enkelbeckasin <i>Gallinago gallinago</i>	2	Svarthätta <i>Sylvia atricapilla</i>	6
Rödbena <i>Tringa totanus</i>	2 (2)	Gransångare <i>Phylloscopus collybita</i>	2
Skrattmåsar <i>Larus ridibundus</i>	262 (262)	Lövsångare <i>Phylloscopus trochilus</i>	54
Skräntärna <i>Sterna caspia</i>	83 (83)	Kungsfågel <i>Regulus regulus</i>	2
Fisktärna <i>Sterna hirundo</i>	105 (105)	Grå flugsnappare <i>Muscicapa striata</i>	4 (2)
Svarttärna <i>Chlidonias niger</i>	8 (8)	Svartvit flug. <i>Ficedula hypoleuca</i>	258 (236)
Kattuggla <i>Strix aluco</i>	1	Skäggmes <i>Panurus biarmicus</i>	271
Hornuggla <i>Asio otus</i>	1	Stjärtmes <i>Aegialos caudatus</i>	3
Tornseglare <i>Apus apus</i>	5 (2)	Entita <i>Parus palustris</i>	40 (22)
Göktyta <i>Jynx torquilla</i>	15 (15)	Talltita <i>Parus montanus</i>	4
St. Hackspett <i>Dendrocopos major</i>	5	Tofsmes <i>Parus cristatus</i>	2
Ladusvala <i>Hirundo rustica</i>	1	Svartmes <i>Parus ater</i>	26 (7)
Sädesärla <i>Motacilla alba</i>	1	Blåmes <i>Parus caeruleus</i>	210 (92)
Sidensvans <i>Bombycilla garrulus</i>	4	Talgoxe <i>Parus major</i>	285 (99)
Gärdsmyg <i>Troglodytes troglodytes</i>	9	Nötväcka <i>Sitta europaea</i>	18 (6)
Järnsparv <i>Prunella modularis</i>	5	Trädskrypare <i>Certhia familiaris</i>	3
Rödhake <i>Erithacus rubecula</i>	25 (4)	Törnskata <i>Lanius collurio</i>	1
Näktergal <i>Luscinia luscinia</i>	1	Stare <i>Sturnus vulgaris</i>	66 (64)
Ringtrast <i>Turdus torquatus</i>	1	Pilfink <i>Passer montanus</i>	47 (1)
Koltrast <i>Turdus merula</i>	18	Bofink <i>Fringilla coelebs</i>	37
Björktrast <i>Turdus pilaris</i>	8 (5)	Bergfink <i>Fringilla montifringilla</i>	6
Taltrast <i>Turdus philomelos</i>	1	Grönfink <i>Carduelis chloris</i>	101
Rödvingetrast <i>Turdus iliacus</i>	2	Grönsiska <i>Carduelis spinus</i>	42
Gråhoppångare <i>Locustella naevia</i>	2	Gråsiska <i>Carduelis flammea</i>	1
Vassångare <i>Locustella luscinioides</i>	13	Stenknäck <i>Coccothraustes coccoth.</i>	1
Sävsångare <i>Acrocephalus schoenob.</i>	195	Gulsparv <i>Emberiza citrinella</i>	19
Kärrensångare <i>A. palustris</i>	9	Sävsparv <i>Emberiza schoeniclus</i>	71
Rörsångare <i>A. scirpaceus</i>	429	Summa 2833 (1026)	
Trastsångare <i>A. arundinaceus</i>	3		

Fåglarnas ålder och kön anges enligt följande:

00 = boungar

10 = första kalenderåret

1+ = första kalenderåret eller äldre

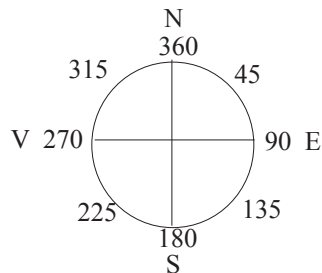
20 = andra kalenderåret

2+ = andra kalenderåret eller äldre

3+ = tredje kalenderåret eller äldre

M = hane

F = hona

Märk-/kontrollplats: Tåkern / 58.19N 14.46E eller

Åsbo / 58.12N 15.09E

Daina Feldmane med en vassångare.

Storskarv (*Phalacrocorax carbo*)

9220155 99-06-14 00 Gåsholmen, Sommen 57.59N, 15.17E/4 km/? dagar/270 grader (W)
 09-08-07 Torsmåla, Östergötland/57.59N 15.13E
 (död, okänt hur länge, endast ringen funnen på sjöbotten)

Skrattmåsar (*Larus ridibundus*)

6213506 07-06-10 00 Tåkern/920 km/1 år 236 dagar/228 grader (SW)
 09-01-31 Slotenvaart, Amsterdam, HOLLAND/52.21N 04.50E
 (Avläst utan fångst, även sedd på samma plats 2007-10-27)

6424284 09-05-31 00 Tåkern/1501 km/160 dagar/226 grader (SW)
 09-11-17 10 Le Mans, Sarthe, FRANKRIKE/48.01N 00.12E
 (Avläst utan fångst)

6424332 09-05-31 00 Tåkern/393 km/100 dagar/231 grader (SW)
 09-09-08 10 Skanderborg, Midtjylland, DANMARK/56.02N 09.56E
 (Avläst utan fångst)

Skräntärna (*Sterna caspia*)

7187450 09-06-15 00 Röskären, Gryt 58.04N, 16.53E/916 km/68 dagar/237 grader (WSW)
 09-08-22 10 Workumerwaard, Friesland, HOLLAND/52.58N 05.24E
 (även avläst på samma plats fram till 27 augusti)

FOTO: LARS GEZELIUS

Klättraren Samuel Almqvist tecknar antalet falkungar i boet!

Fisktärna (*Sterna hirundo*)

4564817	2009-06-02	00	Tåkern/861 km/81 dagar/229 grader (SW)
	2009-08-22	10	Kreupel, Noord-Holland, HOLLAND. 52.48N 05.13E

St. Hackspett (*Dendrocopus major*)

4501958	2008-03-16	2+ F	Slästorp/111 km/ ? dagar/0 grader (N)
	2009-04-14		Mosås, Örebro, Närke. 59.12N 15.09E ("död sen länge, troligen sedan i höstas")

Rörsångare (*Acrocephalus scirpaceus*)

CC26797	2008-08-16	2+	Landsjön, Småland. 57.52N 14.21E
	2009-07-02	2+	Tåkern. 320 dagar, 56 km, 26 grader (NNE)
CE37403	2008-07-31	10	Tåkern/1063 km/291 dagar/227 grader (SW)
	2009-05-18	2+	Sint Laureins, Oost-Vlaanderen, BELGIEN. 51.15N 03.32E (kontrollerades i närheten även 2008-08-17)

FOTO: LARS GEZELIUS

Fjärdervågens saga all - nu är det digitala vikter som gäller. Snabbt och mindre vindkänsligt.

CG57285	2009-07-27	10	Täkern/1081 km/22 dagar/224 grader (SW)
	2009-08-18	10	Pepingen, Brabant, BELGIEN. 50.45N 04.10E
CG575401	2009-07-20	10	Täkern/1056 km/34 dagar/225 grader (SW)
	2009-08-23	10	Grembergen, Oost-Vlaanderen, BELGIEN. 51.03N 04.07E
CG57579	2009-08-02	10	Täkern/1103 km/20 dagar/220 grader (SW)
	2009-08-22	10	Biesmeree, Namur, BELGIEN. 50.18N 04.41E
DY1910	2007-10-06	10	Amposta, Tarragona, SPANIEN. 40.40N 00.38E
(ESI) Icona	2009-07-24	2+ M	Täkern/2201 km/1 år 292 dagar/22 grader (NNE)

Sävsångare (Acrocephalus schoenobaenus)

KP87217	2005-08-28	10	Bonifika, Srmin, Koper, SLOVENIEN. 45.34N 13.45E
Ljubljana	2009-07-30	2+	Tåkern/1419 km/3 år 337 dagar/2 grader (N)
CD97371	2006-08-18	10	Tåkern/992 km/2 år 269 dagar/188 grader (S)
	2009-05-13	2+ M	Postrekov, Domazlice, Plzensky, TJECKIEN. 49.28N 12.48E (kontrollerades i Tjeckien även 2007-08-13!)

Gräshoppsångare (Locustella naevia)

CG57536	2009-07-31	2+	Tåkern/204 km/33 dagar/238 grader (SW)
	2009-09-02	2+	Nidingen, Halland. 57.18N 11.54E

Skäggmes (Panurus biarmicus)

1EP64173	09-09-10	1+ F	Tåkern/264 km/87 dagar/209 grader (SSW)
	09-12-06	1+ F	Farhult, Jonstorp, Skåne/56.13N 12.42E
1EP64174	09-09-10	1+ M	Tåkern/264 km/87 dagar/209 grader (SSW)
	09-12-06	1+ M	Farhult, Jonstorp, Skåne/56.13N 12.42E

Grönfink (Carduelis chloris)

2KJ88890	04-10-25	1+ F	Åsbo, Slästorp/160 km/4 år 277 dagar/18 grader (NNE)
	09-07-28		Virso, Västmanland/59.34N 16.01E ("Nyligen död, funen vid fröbord")

Sävspär (Emberiza schoeniclus)

LL05904	2009-03-10	20 F	Brughiera Dosso, Pombia, ITALIEN. 45.38N 08.41E
Bologna	2009-08-27	2+ F	Tåkern/1468km/170 dagar/14 grader (NNE)

FOTO: JOAKIM WALLIN

*Anders Olovsson
med stationens
första ringmärkta
knipa.*

Lars Gezelius,
S. Krångevägen 16,
585 99 LINKÖPING